

1 – 5 | AUGUST | 2022

ASEAN struggles to find way forward on Myanmar crisis

นายกรัฐมนตรีกัมพูชา ในฐานะประธานอาเซียนได้กล่าวในการประชุมรัฐมนตรีต่างประเทศอาเซียน เมื่อวันที่ 3 สิงหาคม 2022 ที่ผ่านม่ว่า อาเซียนรู้สึกผิดหวังและไม่พอใจ ต่อเหตุการณ์ที่รัฐบาลทหารเมียนมาส่งประหารนักเคลื่อนไหวและนักการเมืองฝ่ายประชาธิปไตย จำนวน 4 ราย แม้ชาติสมาชิกอาเซียนจะยื่นขออุทธรณ์การพิจารณาดังกล่าวแล้วก็ตาม ทั้งนี้อาเซียนเห็นว่าอาจต้องพิจารณาแนวทางดำเนินการเพื่อจัดการกับวิกฤตการณ์ในเมืองในเมียนมาใหม่ หากรัฐบาลทหารเมียนมายังคงมีการประหารนักเคลื่อนไหวฝ่ายตรงข้ามเพิ่มเติม

ในการประชุมรัฐมนตรีต่างประเทศอาเซียนครั้งนี้ ยังไม่มีข้อสรุปที่ชัดเจนเกี่ยวกับแนวทางดำเนินการเพื่อช่วยแก้ปัญหาในเมียนมา เนื่องจากสมาชิกบางส่วนยังคงยึดหลักไม่เข้าไปแทรกแซงกิจการภายในของประเทศสมาชิกอื่น แม้รัฐบาลทหารเมียนมาจะยังไม่สามารถดำเนินการตามฉันทามติ 5 ข้อ ของการประชุมผู้นำอาเซียนที่ได้กำหนดไว้เมื่อปีก่อน ในส่วนของรัฐบาลทหารเมียนมา แม้ว่าจะไม่ได้รับเชิญให้เข้าร่วมการประชุมอาเซียน แต่พลเอกอาวุโส มิน อ่อง หล่าย ผู้นำรัฐบาลก็ได้ออกมาชี้แจงเหตุผลของความล่าช้าไว้ล่วงหน้าว่า เกิดจากผลกระทบของการแพร่ระบาด COVID-19 และความรุนแรงจากการเคลื่อนไหวของกลุ่มชาติพันธุ์ นอกจากนี้ ยังได้ประกาศขยายช่วงระยะเวลาสถานการณ์ฉุกเฉินออกไปอีก 6 เดือน เพื่อแก้ไขให้สถานการณ์กลับสู่ภาวะปกติและเตรียมจัดการเลือกตั้งครั้งใหม่ อย่างไรก็ตาม ยังคงไม่มีการกำหนดกรอบเวลาที่ชัดเจนสำหรับการเลือกตั้งครั้งใหม่ ซึ่งการดำเนินการดังกล่าวอาจไม่เป็นไปตามบทบัญญัติภายใต้กฎหมายรัฐธรรมนูญปี 2008 ที่กำหนดให้ผู้ปกครองที่พาสมาชิกประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินเป็นระยะเวลา 1 ปี และสามารถขยายระยะเวลาการบังคับใช้ได้อีก 2 ครั้ง ครั้งละไม่เกิน 6 เดือน

ขณะที่เมียนมามีความพยายามในการหาพันธมิตรเพิ่มเติม ซึ่งรวมถึงรัสเซีย โดยล่าสุดเมื่อเดือนกรกฎาคมที่ผ่านมา พลเอกอาวุโส มิน อ่อง หล่าย ได้เดินทางเยือนรัสเซียเป็นการส่วนตัว เพื่อหารือกับเจ้าหน้าที่หน่วยงานด้านอวกาศและนิวเคลียร์ ขณะที่รัฐมนตรีต่างประเทศรัสเซียก็ได้เดินทางเข้าพบพลเอกอาวุโส มิน อ่อง หล่าย เพื่อกระชับความสัมพันธ์และเตรียมส่งเสริมการท่องเที่ยวระหว่างสองประเทศ ก่อนรัฐมนตรีต่างประเทศรัสเซียจะเดินทางไปเข้าร่วมการประชุมกับอาเซียนที่กรุงพนมเปญ

ในส่วนของสหรัฐฯ รัฐบาลสหรัฐฯ ได้ออกมาประณามเมียนมา ต่อกรณีการประหารชีวิตนักเคลื่อนไหวฝ่ายตรงข้าม และได้เรียกร้องให้อาเซียนและทุกประเทศทั่วโลกแสดงจุดยืนที่ชัดเจนเพื่อต่อต้านรัฐบาลทหารเมียนมา โดยทางการสหรัฐฯ เปิดเผยว่าอยู่ระหว่างพิจารณาออกมาตรการคว่ำบาตรบริษัทพลังงานของเมียนมาเพิ่มเติม โดยคาดว่าจะออกมาในเดือนสิงหาคมนี้

หลายฝ่ายเห็นว่าสหรัฐฯ น่าจะตระหนักถึงผลกระทบที่อาจจะเกิดจากการดำเนินมาตรการคว่ำบาตรของสหรัฐฯ ต่อบริษัทพลังงานของเมียนมาข้างต้น ที่อาจทำให้การผลิตพลังงานของประเทศหยุดชะงัก และส่งผลกระทบต่อประชาชนเมียนมาในวงกว้าง โดยเฉพาะในเมืองย่างกุ้ง ที่พึ่งพาแหล่งพลังงานดังกล่าวกว่าครึ่ง รวมถึงอาจส่งผลกระทบต่อไทยในฐานะผู้นำเข้าพลังงานจากเมียนมาอีกด้วย สหรัฐฯ จึงยังไม่มีมาตรการดังกล่าวตลอดช่วงที่ผ่านมา ดังนั้น การกำหนดมาตรการคว่ำบาตรด้านพลังงานของสหรัฐฯ ต่อเมียนมาในครั้งนี้ อาจต้องใช้เวลาพิจารณาอีกระยะหนึ่ง เพื่อหาสมดุลระหว่างการกดดันรัฐบาลเมียนมากับผลกระทบที่อาจจะเกิดขึ้น ซึ่งเป็นประเด็นที่ต้องจับตามองอย่างใกล้ชิดต่อไป

ที่มา :

- <https://asia.nikkei.com/Politics/International-relations/ASEAN-struggles-to-find-way-forward-on-Myanmar-crisis>
- <https://foreignpolicy.com/2022/08/02/myanmar-burma-energy-sanctions-biden-execution-democracy-activists/>
- <https://www.irrawaddy.com/opinion/analysis/extending-emergency-rule-shows-junta-has-no-control-over-myanmar.html>
- <https://www.dw.com/en/pelosis-taiwan-visit-and-myanmar-dominate-asean-summit/a-62690253>